

ACC. NR M. 8663:1-9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Finjal Johansson
Härad: Östbo ö. Västbo Adress: Bygget, Ljötan, Värnamo
Socken: Fryele ö. Danväs Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1942 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Luskungen.

s. 1-9.

L.u.F. 43.

C. M. J. Johansson

L.U.F. Acc. N:r M 8663:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo o. Västbo Adress: Bygget, Sjöåkra, Värnamo
Socken: Fryele o. Dannäs Berättat av:
Uppteckningsår: 1942 Född år i

framåt, att det kan behöva en hel dag för att krypa tvärs över en landsväg. Många vidskepliga föreställningar äro förknippade med denna företeelse. Om en som gick barfota råkade trampa på en daggorm (i dialekten " ") så kunde foten bli full av svårläkta sår, ja foten rent av kunde ruttna bort. I min barndop på 1890-talet berättade man om en pojke i orten som trampat på en "daggorm" med påföljd att hans fot blev sårig en längre tid. Min syster Gerda Johansson, född i Bygget, Fryele 1889, såg en daggorm en morgon i juli månad vid tiden omkr. 1920. Den var omkr. 150 cm. lång och bestod av milliontals myllrande kryp. Hon hade varit och mjölkat korna i en hage och tvättade händerna i en rännil där daggormen krupit fram, med påföljd att hon fick svåra hudutslag på händerna. Då daggormen uppträdde stundade svåra tider, såsom krig, hungersnöd och farsot, men det kunde ock hända att den bådade gott t.ex. om den kröp i riktning mot någon gård eller rent av kröp under en sten fot till någon byggnad då bådade det lycka och stor rikedom, och

C. H. Sjöström

L.U.F. Acc. N:r M. 8663:5,6 7

Landskap: Småland	Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo o. Västbo	Adress: Bygget, Sjöakra, Värnamo
Socken: Fryele o. Dannäs	Berättat av:
Uppteckningsår: 1942	Född år i

fattigdom om den kröp bort från gården. Somliga menade att om man lade ut ett lakan på marken och lät en daggorm krypa över detta så kunde sedan lakanet användas då en kvinna låg i barnsäng, och förorsaka henne en lätt barnsbörd. Hade man ryggvärk, var det bra om man lät daggormen krypa över de på marken utbredda hängslena. Oftast brände man daggormarna. Att slå ihjäl dem gick inte. Om man med en käpp slår i det larvliknande ormföljet, så blott sprider sig massanhopningen i klungor åt olika håll för ögonblicket, men drar sanrt ihop sig till sin förutvarande ormliknande massa och börjar på nytt kräla framåt. På Näsbyholms gård i Fryele s:n brukade på 1860-70-talen ofta visa sig daggormar i parken och trädgården. De kröpo fram ur lövhögar, och man försummade aldrig att bränna dem. Eftersom den vackra herrgården sedan på 1890-talet på grund av ekonomiska orsaker gick från den Ekenmanska släkten i vars ägo den varit sedan 1840-talet, så menade de vidskepliga att detta kom sig av att man bränt upp daggormarna. Några folkliga funderingar, var daggormen kommer ifrån, eller vad det blir av den, har jag inte hört. Vet endast att man iakttagit att fler och fler larver sluta sig till

C. W. Johansson

L.U.F. Acc. N:r M. 8663:7,8,9

Landskap: Småland	Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo o. Västbo	Adress: Bygget, Sjöåkra, Värnamo
Socken: Fryele o. Dannäs	Berättat av:
Uppteckningsår: 1942	Född år i

tåget, som sedan efter längre eller kortare tid, stundom blott några timmar, sällan mera än en dag lika omotiverat som den samlats upplöses, genom att den ene efter den andre av larverna avskiljer sig från tåget. Daggormen visar sig vanl. vid fuktig väderlek i juli - aug. månader. Flera personer inom orten säga sig iakttagit den. På min gård Bygget har den setts två gånger på 50 år. Ena gången sågs den av min far, Aug. Johansson på 1890-talet, och den andra gången vid tiden omkr. 1920 av min syster. Men meddelaren som nu är 57 år och som större delen av sitt liv så gott som dagligen vistats ute i skog och mark, åker och äng har ännu aldrig sett en daggorm.

Länsskogvaktare Liljenberg i Skillingaryd berättade för mig att han och hans stämplingsbiträden påträffade en daggorm i somras. En äldre förständig odalman i sällskapet föreslog att daggormen skulle brännas, vilket och skedde. I Dannäs socken Västbo härad finnas två hemman (Lilla och Stora Skreberg) vilka gårdsnamn man förmodar uppkommit av att där visat sig en daggorm eller som man i den orten kallar den " ett skre" I Västbo härads äldre jordeböcker (från 1538 och senare) skrives namnet Schrdeberg, Skredeberg och

